Vlaamse overheid

Besluit van de gouverneur betreffende invoering van tijdelijk verbod op onttrekking van water uit onbevaarbare waterlopen

Rechtsgronden
Dit besluit is gebaseerd op:
- De wet betreffende de onbevaarbare waterlopen van 28 december 1967, artikel 23bis;
- Het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet onbevaarbare waterlopen van 7 mei 2021, artikel 31.

Vormvereisten
De volgende vormvereiste is vervuld:
- De Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, CIW Adviesgroep Droogte, heeft advies gegeven op 19 oktober 2026.
- Het besluit is genomen met inachtneming van de analyse en voorstellen van de waterbeheerders na het operationeel overleg met de waterbeheerders op 21 oktober 2026.

Motivering
Dit besluit is gebaseerd op het eindrapport "Uitwerking van een reactief afwegingskader voor prioritair watergebruik tijdens waterschaarste" dat in de mededeling van de Vlaamse regering van 30 april 2021 bekrachtigd werd en de daarin voorgestelde droogte-indicatoren en hun bijhorende drempelwaarden. Dit besluit houdt eveneens rekening met verdere gebied specifieke informatie die aangeleverd is tijdens de tweewekelijkse beoordeling van de droogtetoestand door de waterbeheerders op 21 oktober 2026.

De CIW Adviesgroep Droogte en het provinciaal droogteoverleg van de provincie West-Vlaanderen stelden eerder al vast dat de drempels van de droogte-indicatoren op meerdere locaties in de provincie West-Vlaanderen onderschreden werden. Sinds 14 juli 2026 was een tijdelijk onttrekkingsverbod van kracht voor alle onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in West-Vlaanderen met uitzondering van de Oostkustpolder.

Na enkele neerslagpieken in verschillende regio's van de provincie volgde op 17 september 2026 een versoepeling van het tijdelijk onttrekkingsverbod en was onttrekken van water terug toegelaten in:
- De onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in het werkingsgebied van de Nieuwe Polder van Blankenberge;
- De mondingsgebieden van de Grote Kemmelbeek, de Martjesvaart en de Handzamevaart;
- Afgebakende segmenten van het stroomgebied van de Poperingevaart, de Heulebeek, de Gaverbeek, de Mandel, de Devebeek en de Kerkebeek.

In oktober toont de neerslag tot nu een klassiek herfstpatroon met gemiddeld al een 50-tal mm voor de kuststreek. De verzilting daalt licht. De polders aan de West- en Middenkust kunnen hun peilen opnieuw handhaven. Het zuidelijk deel van de provincie kreeg minder neerslag. De debieten van de onbevaarbare waterlopen tonen een wisselend beeld. De stroomgebieden van de Devebeek, Hertsbergebeek, Kerkebeek, Heulebeek, Grote Kemmelbeek en Poperingevaart halen opnieuw de vooropgestelde minimale drempels. Voor deze stroomgebieden en de kustregio is het advies om onttrekking terug toe te laten.
De stroomgebieden van de Martjesvaart, Handzamevaart en de Rivierbeek, net als het Blankaartbekken halen absoluut nog niet de minimale drempelwaarden. Het advies blijft om er de onttrekkingsverboden aan te houden tot ook daar opnieuw voldoende basisdebiet is en de minimale drempels bereikt worden.

Met dit besluit wordt tegemoet gekomen aan de doelstellingen die bijdragen aan het integraal waterbeleid conform artikel 1.2.2. 1° (de bescherming, de verbetering of het herstel van oppervlakte en grondwaterlichamen), 3° {het duurzaam beheer van de voorraden aan oppervlakte- en grondwater) en 6° {het terugdringen van het risico op waterschaarste).

Gelet het gecontroleerd overstromingsgebied in de Kernemelkputstraat in Lichterveld een spaarfunctie heeft en deze watervoorraad bedoeld is om aan te wenden tijdens een droogteperiode in zoverre het minimumpeil op de waterloop waarmee ze in verbinding staat niet onderschreden wordt.

Bekendmaking van dit besluit
Dit besluit wordt bekend gemaakt door publicatie in het provinciaal bestuursmemoriaal.

Daarnaast wordt aan de bevoegde besturen en administraties gevraagd om dit besluit en de bijhorende kaart bekend te maken via:
- Het e-loket wateronttrekking uit onbevaarbare waterlopen (https://www.wateronttrekking.be);
- De website https://www.vlaanderen.be/droogtemaatregelen;
- De website van de provincie;
- De website van de betrokken lokale besturen.

Het besluit wordt bezorgd aan de betrokken waterbeheerders, lokale besturen, politiezones en de toezichthouders.

Juridisch kader
Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:
- De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid;
- Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (waterwetboek);
- De Europese habitatrichtlijn (92/43/EEG) inzake de bescherming van de natuurlijke habitat en de wilde flora en fauna;
- Het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (Natuurdecreet), artikel 16, 26bis en 36ter.

DE GOUVERNEUR VAN DE PROVINCIE WEST-VLAANDEREN BESLUIT:

Artikel 1.

Het besluit van de gouverneur tot invoering van een tijdelijk verbod op het onttrekken van water uit onbevaarbare waterlopen van 15 september 2026 wordt opgeheven.

Artikel 2.

Het is verboden water te onttrekken uit alle onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in de stroomgebieden zoals weergegeven in een rode kleur op de kaart in bijlage. Het betreft de stroomgebieden van:
- De Blankaart;
- De Martjesvaart;
- De Handzamevaart en
- De Rivierbeek.

Artikel 3.

Op de tijdelijke onttrekkingsverboden van artikel 2 zijn volgende uitzonderingen van toepassing:

1. Onttrekkingen met weidepompen voor drenking van vee in weides. Weidepompen omvatten zowel mechanische weidepompen als weidepompen op zonne- of windenergie;
2. Onttrekkingen met zonnepompen voor weidevogels;
3. Onttrekkingen door hulpdiensten in geval van nood wanneer er geen alternatief voorhanden is;
4. Onttrekkingen voor het vullen van spuittoestellen om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken, op voorwaarde dat de gebruiker van de toestellen dusdanig te werk gaat dat er geen risico op puntverontreiniging is;

5. Door de waterbeheerder gemachtigde onttrekkingen via een gravitaire overloop met vaste hoogte die er voor zorgt dat er enkel een onttrekking gebeurt wanneer de minimumpeilen verzekerd zijn;
6. Door de waterbeheerder gemachtigde onttrekkingen aan het gecontroleerd overstromingsgebied in de Kernemelkputstraat in Lichtervelde voor zover het minimumpeil op de waterloop waarmee ze in verbinding staat niet onderschreden wordt.

Artikel 4.

Toezicht en handhaving van dit besluit verloopt zoals geregeld door of in uitvoering van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 en titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt en het Wetboek van strafvordering.

Artikel 5.

Dit besluit treedt in werking vanaf 23 oktober 2026 tot het wordt opgeheven bij besluit van de gouverneur.

Brugge, 22 oktober 2026

De waarnemend gouverneur van de provincie West-Vlaanderen,

Signed by:Surdiacourt Koen Clement W
Signed at:2026-10-22 18:01:13 +02:00
Reason:I approve this document

Surdiacourt Koen

Koen SURDIACOURT
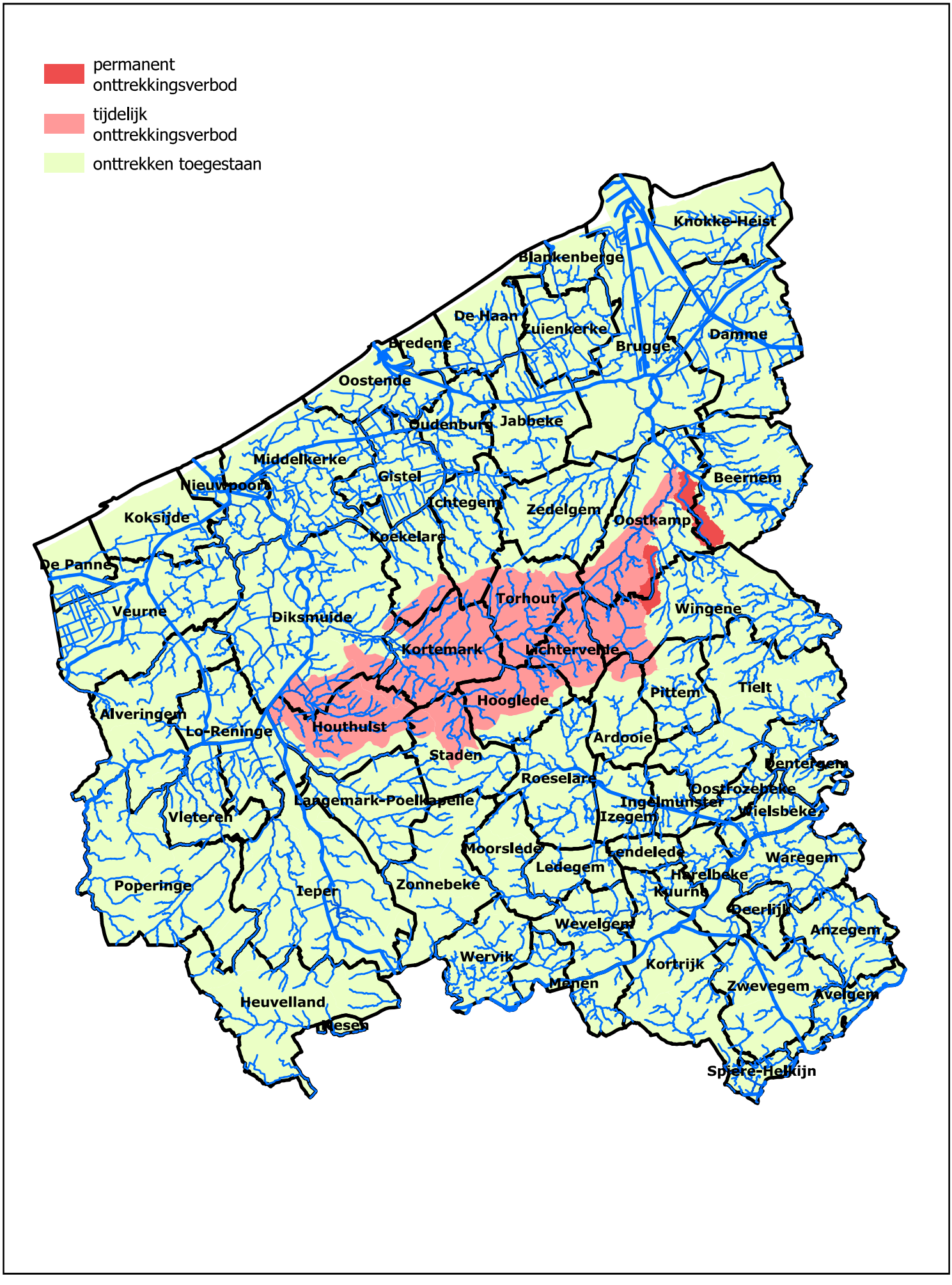
Onttrekkingsverbod in West-Vlaanderen
23 oktober 2026